

1. อัตราเงินเฟ้อสหพันธ์ฯ

สำนักงานสถิติแห่งชาติสหพันธ์ฯ รายงานว่า อัตราเงินเฟ้อโดยเฉลี่ยปี 2564 อยู่ที่ร้อยละ 3.1 ซึ่งนับว่าเป็นอัตราเงินเฟ้อที่สูงที่สุดตั้งแต่ปี ค.ศ. 1993 เป็นต้นมา โดยอัตราเงินเฟ้อเดือนธันวาคม 2564 ของสหพันธ์ฯ พุ่งสูงขึ้นถึงร้อยละ 5.3 โดยสูงกว่าที่ธนาคารกลางแห่งสหภาพยุโรปประมาณการไว้ถึงร้อยละ 2 ทั้งนี้ อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นมีสาเหตุมาจากราคาพลังงานที่เพิ่มสูงขึ้น และปัญหาห่วงโซ่อุปทาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาก๊าซธรรมชาติในยุโรปในหลายเดือนที่ผ่านมาที่สูงขึ้นมาก เนื่องจากอุปสงค์ของพลังงานที่เพิ่มมากขึ้นในฤดูหนาวบวกกับปัจจัยความตึงเครียดทางการเมืองกับรัสเซียซึ่งเป็นประเทศผู้ส่งออกก๊าซธรรมชาติที่สำคัญของยุโรป ทั้งนี้ กลุ่มประเทศตะวันตกกล่าวหารัสเซียว่า ตั้งใจจำกัดการส่งออกก๊าซเพื่อสร้างแรงกดดันต่อยุโรปกรณีความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับยูเครนรวมทั้งเพื่อกดดันให้สหพันธ์ฯ อนุมัติการส่งก๊าซผ่านท่อ Nord Stream 2 โดยเร็วด้วย

2. อัตราค่าแรงขั้นต่ำ และการกำหนดขอบเขตเงินเดือนสำหรับผู้มีรายได้น้อยในสหพันธ์ฯ

รัฐบาลสหพันธ์ฯ ภายใต้การนำของ นาย Olaf Scholz (พรรค SPD) นายกรัฐมนตรีสหพันธ์ฯ ได้ให้คำมั่นสัญญาว่าจะปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำเป็นจำนวน 12 ยูโร/ชั่วโมง ภายในปี 2565 (ปัจจุบัน 9.6 ยูโร/ชั่วโมง) โดยการขึ้นค่าแรงขั้นต่ำจะส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนกว่า 10 ล้านคน ที่ต้องพึ่งพาค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม นาย Rainer Dulger ประธานสมาพันธ์นายจ้างแห่งสหพันธ์ฯ (German Employers' Associations: BDA) กล่าวว่า แนวทางการปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำของรัฐบาลสหพันธ์ฯ เป็นการละเมิดความเป็นอิสระในการเจรจาต่อรองระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ทั้งนี้ นอกจากแนวทางการปรับค่าแรงขั้นต่ำ รัฐบาลสหพันธ์ฯ ยังเตรียมวางแผนปรับอัตราช่วงเงินเดือนสำหรับการทำงานแบบ Mini job (ผู้มีรายได้น้อยไม่เกิน 450 ยูโร/เดือน โดยนายจ้างเป็นผู้จ่ายเบี้ยประกันสังคมและลูกจ้างไม่ต้องเสียภาษี) เป็นอัตรา 520 ยูโร/เดือน และปรับอัตราเงินเดือนผู้ทำงานแบบ Midi job (ผู้มีรายได้น้อยไม่เกินจำนวน 1,300 ยูโร/เดือน ลูกจ้างจ่ายเบี้ยประกันสังคมส่วนน้อยและเสียภาษีอัตราต่ำ) เป็นจำนวน 1,600 ยูโร/เดือน อนึ่ง สหพันธ์ฯ มีการกำหนดค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายครั้งแรกในปี 2558 โดยกำหนดที่อัตรา 8.5 ยูโร/ชั่วโมง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้สหพันธ์ฯ จะมีการกำหนดค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายช้ากว่าประเทศอื่น ๆ แต่สหพันธ์ฯ มีตัวแทนสหภาพแรงงานที่แข็งแกร่งที่สามารถเจรจาต่อรองข้อตกลงร่วมระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง

3. การพึ่งพาก๊าซธรรมชาติจากรัสเซียของสหพันธ์ฯ

สหพันธ์ฯ เป็นประเทศอุตสาหกรรมรายใหญ่และต้องใช้พลังงานจากก๊าซธรรมชาติเกือบร้อยละ 35 ของพลังงานที่ใช้ทั้งหมด โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมที่ต้องใช้พลังงานเป็นจำนวนมาก เช่น อุตสาหกรรมผลิตอลูมิเนียม ปูน และเซรามิก ซึ่งปัจจุบันสหพันธ์ฯ ต้องพึ่งพาการนำเข้าพลังงานต่าง ๆ จากรัสเซีย ถึงร้อยละ 55.2 ของพลังงานที่ใช้ทั้งหมด (ร้อยละ 30.6 จากนอร์เวย์ ร้อยละ 12.7 จากเนเธอร์แลนด์ และร้อยละ 1.6 จากประเทศอื่น ๆ ในยุโรป) โดยพลังงานที่นำเข้าส่วนใหญ่ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ น้ำมันดิบ และถ่านหิน อย่างไรก็ตาม วิกฤตการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนในปัจจุบันทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซียกับประเทศตะวันตกถดถอยลง ส่งผลให้สหพันธ์ฯ ตกอยู่ภายใต้ความเสี่ยงที่รัสเซียจะหยุดการจัดส่งพลังงาน อย่างไรก็ตาม นาย Andreas Goldtau ผู้เชี่ยวชาญด้านพลังงานของ German Council on Foreign Relations (DGAP) วิเคราะห์ว่า สหพันธ์ฯ อาจจัดหาพลังงานจากแหล่งอื่น ๆ ทดแทนการนำเข้าจากรัสเซียได้ เช่น เพิ่มการนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากประเทศอื่น ๆ นำเข้าก๊าซธรรมชาติเหลว (Liquefied Natural Gas - LNG) ในรูปแบบถัง หรือเพิ่มการกักตุนก๊าซธรรมชาติในโรงกักเก็บ

ก๊าซธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม นอร์เวย์และเนเธอร์แลนด์ ก็ไม่สามารถเพิ่มปริมาณการส่งออกก๊าซธรรมชาติให้สหพันธ์ฯ ได้เนื่องจากประสบปัญหาพลังงานในประเทศไม่เพียงพอเช่นกัน

4. ผลกระทบด้านเศรษฐกิจของสหพันธ์ฯ ที่เกิดจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19

สถาบันเศรษฐกิจสหพันธ์ฯ (German Economic Institute) รายงานว่า การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา ส่งผลให้เศรษฐกิจสหพันธ์ฯ สูญเสียรายได้เป็นมูลค่ากว่า 35 หมื่นล้านยูโร โดยในช่วง 2 ปี ที่ผ่านมา ชาวเยอรมันมีการบริโภคน้อยลงจำนวนกว่า 270 พันล้านยูโร (ลดลง 3,000 ยูโร/คน) ทั้งนี้ สถาบันเศรษฐกิจสหพันธ์ฯ คาดการณ์ว่า ในไตรมาสแรกของปี 2565 เศรษฐกิจสหพันธ์ฯ อาจสูญเสียรายได้เพิ่มขึ้นอีกถึง 5 หมื่นล้านยูโร และมีการลงทุนของภาคธุรกิจน้อยลงถึง 6 หมื่นล้านยูโร อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามีการใช้จ่ายของภาครัฐและภาคการส่งออกสามารถช่วยพยุงเศรษฐกิจบางส่วนของสหพันธ์ฯ ไว้ได้ ถึงแม้ว่าจะเกิดการขาดแคลนวัตถุดิบสำหรับภาคการผลิตโดยเฉพาะชิ้นส่วนสำหรับผลิตรถยนต์ก็ตาม ทั้งนี้ คาดว่า การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 สายพันธุ์โอไมครอนในช่วงต้นปี 2565 จะทำให้เศรษฐกิจสหพันธ์ฯ ในไตรมาสแรกของปี 2565 ถดถอยลงอีก ซึ่งการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในห้วงไม่กี่ปีข้างหน้าจะต้องอาศัยการเติบโตของเศรษฐกิจที่แข็งแกร่งมาก เพื่อชดเชยกับความสูญเสียที่ผ่านมา โดยสถาบันเศรษฐกิจสหพันธ์ฯ ได้วิเคราะห์ว่า ตลาดแรงงานจะสูญเสียแรงงานจำนวนมาก เนื่องจากจะมีผู้ติดเชื้อไวรัส COVID-19 รายใหม่ในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ 2565 ถึง 400,000 คน/วัน (ตามการประเมินของนาย Carl Lauterbach รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขสหพันธ์ฯ จากพรรค Greens) ซึ่งอาจจะทำให้เกิดการถดถอยทางเทคนิค (Technical recession) ของเศรษฐกิจ¹ อย่างไรก็ตาม นักเศรษฐศาสตร์ของธนาคาร Deutsche Bank คาดการณ์ว่า เศรษฐกิจจะไม่ถดถอยมากเท่าในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในช่วงปี 2563 เนื่องจากทุกภาคส่วนได้เรียนรู้ที่จะปรับตัวกับโรคระบาด และคาดว่า เศรษฐกิจจะหดตัวลงเพียงร้อยละ 0.5 ในไตรมาสที่ 1/2565

5. การวางยุทธศาสตร์ Zero Covid Strategy ของจีน และผลกระทบต่อบริษัทสัญชาติเยอรมัน

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (The International Monetary Fund : IMF) ได้เรียกร้องให้รัฐบาลจีน เปลี่ยนแปลงมาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ที่เข้มงวด เนื่องจากส่งผลต่อเศรษฐกิจ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับโลก ทั้งนี้ ประธานหอการค้าเยอรมันในจีนเห็นด้วยกับข้อเรียกร้องของ IMF โดยให้ความเห็นว่าวัคซีนของจีนไม่มีประสิทธิภาพในการป้องกันเชื้อไวรัส COVID-19 สายพันธุ์ Omicron เทียบเท่าวัคซีนที่ใช้เทคโนโลยี mRNA ดังนั้น จีนควรมีการผลิตวัคซีนป้องกันเชื้อไวรัส COVID-19 ที่ใช้เทคโนโลยี mRNA เป็นของตนเอง ทั้งนี้ การใช้ยุทธศาสตร์ Zero Covid Strategy มีผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทานของสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ lock down แบบเฉพาะพื้นที่ซึ่งมีการประกาศในระยะเวลาอันสั้นและขาดความโปร่งใสทำให้บริษัทต่าง ๆ เกิดความไม่พอใจ ทั้งนี้ จากการสำรวจของหอการค้าเยอรมันในจีน ร้อยละ 96 ของบริษัทสัญชาติเยอรมันในจีนยังไม่ประสงค์จะยกเลิกการดำเนินธุรกิจในจีน โดยร้อยละ 70 ยังต้องการที่จะขยายการลงทุนในจีนเพิ่มขึ้นภายใน 2-3 ปี ข้างหน้า อย่างไรก็ตาม การใช้ยุทธศาสตร์ Zero Covid Strategy ของจีนทำให้การเดินทางเข้าจีนมีข้อจำกัดอย่างมาก ซึ่งมีผลกระทบต่อการค้ากับลูกค้าจากต่างประเทศของบริษัทสัญชาติเยอรมัน

6. ข้อสังเกต

6.1 อัตราเงินเฟ้อของสหพันธ์ฯ ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบทำให้ราคาสินค้าในหลายประเภทสูงขึ้น อาทิ อาหาร ราคไฟฟ้า และราคาน้ำมันที่ใช้กับเครื่องทำความร้อนในที่อยู่อาศัย ซึ่งมีความผันผวน

¹ การถดถอยทางเทคนิค (Technical recession) ของเศรษฐกิจจะเกิดขึ้นเมื่ออัตราการขยายตัวของ GDP จากไตรมาสหนึ่งไปอีกไตรมาสหนึ่ง (Quarter-on-quarter growth) ติดลบติดต่อกันสองไตรมาส

อย่างมาก (ปี 2563 ลดลงมากกว่าร้อยละ 30 และปี 2564 เพิ่มขึ้นร้อยละ 47 เมื่อเทียบกับปี 2558) อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อยังไม่ส่งผลกระทบต่อราคาผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ อาทิ ราคาโทรศัพท์มือถือก็ลดลงร้อยละ 28 และราคาโทรทัศน์ลดลงถึงจำนวน 1 ใน 3 เมื่อเทียบกับปี 2558

6.2 สหพันธ์ฯ มีโรงกักเก็บก๊าซธรรมชาติขนาดใหญ่เป็นอันดับ 4 ของโลก ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ทางตอนเหนือของประเทศ แต่ปริมาณก๊าซธรรมชาติในโรงกักเก็บก๊าซทั้งหมดยังต่ำเกินไป (ร้อยละ 42 ของปริมาณก๊าซธรรมชาติที่สามารถกักเก็บได้) ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่าร้อยละ 10 ของโรงกักเก็บก๊าซธรรมชาติในสหพันธ์ฯ ดำเนินกิจการโดยบริษัทในเครือของ Gazprom บริษัทพลังงานสัญชาติรัสเซีย และมีการกักเก็บก๊าซเพียงร้อยละ 17 ของปริมาณก๊าซธรรมชาติที่สามารถกักเก็บได้

6.3 ปัจจุบัน สหพันธ์ฯ ยังไม่มีท่าเทียบเรือตามชายฝั่งสำหรับส่งก๊าซ LNG แต่มีท่อส่งก๊าซ Nord Stream 2 ที่กำลังรอการอนุมัติของรัฐบาลสหพันธ์ฯ โดยนาง Annalena Baerbock (พรรค Greens) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ สหพันธ์ฯ มองว่า สหพันธ์ฯ สามารถใช้ประเด็นการอนุมัติโครงการท่อส่งก๊าซ Nord Stream 2 เป็นเครื่องมือในการคว่ำบาตรรัสเซียกรณีการรุกรานยูเครน อย่างไรก็ตาม ในทางกลับกันสหพันธ์ฯ เองอาจต้องประสบปัญหาการขาดแคลนพลังงานและราคาพลังงานที่เพิ่มสูงขึ้นหากไม่อนุมัติการดำเนินงานของโครงการ Nord Stream 2

ข้อมูลจาก

<https://www.faz.net/aktuell/wirtschaft/institut-pandemie-kostet-deutsche-wirtschaft-bisher-350-milliarden-euro-17746594.html>

https://www.thelocal.de/20220106/inflation-in-germany-hits-highest-rate-since-1992/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook&fbclid=IwAR1uOsd5aPkGoW-2K8vVS8k5BTbcLIWy8e07zMkjVD6Mv_AnC6WOd1a0MqU

https://www.thelocal.de/20220105/explained-how-minimum-wage-will-increase-in-germany-in2022/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook&fbclid=IwAR0XGL8KsWoVov07MRtis3GZQuqMeyCsb5P0swPgXteDgDWkQXUjz5Y09ng

<https://www.thelocal.de/20220110/explained-the-everyday-products-getting-more-expensive->

[ingermany/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook&fbclid=IwAR3goXvJeQKJAdwWliGMqYRjgpgFLqxm-wAHWA_B7Fk2HxZQWrJCT3YzPLE](https://www.thelocal.de/20220110/explained-the-everyday-products-getting-more-expensive-ingermany/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook&fbclid=IwAR3goXvJeQKJAdwWliGMqYRjgpgFLqxm-wAHWA_B7Fk2HxZQWrJCT3YzPLE)

<https://www.dw.com/de/deutsche-wirtschaft-besorgt-wegen-chinas-null-covid-strategie/a-60544047>

<https://www.dw.com/de/deutschlands-riskante-abh%C3%A4ngigkeit-von-putins-gas/a-60553019>